

Doç. Dr. Yetkin Çınar

Doç. Dr. Türkmen Göksel

24 HAZİRAN SEÇİMLERİ İÇİN MECLİS ARİTMETİĞİ SİMÜLASYONLARI VE SEÇİM ÇEVRELERİNDE SON MİLLETVEKİLİNİ KAZANMADA BÖLGESEL REKABET HARİTASI

Bu politika notu 24 Haziran 2018 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri çerçevesinde hazırladığımız politika notları serimizin dördüncüsüdür. Önceki notlarımız bu notun Kaynakça bölümünde [1], [2] ve [3] no ile listelenmiştir.

Bu çalışma iki kısımdan oluşmaktadır:

✓ İlk kısımda yaklaşan Milletvekili Genel Seçimleri güncel oy oranlarıyla simüle edilmiş ve partilerin kazanacağı sandalye sayıları tahmin edilmiştir. Bu çalışmada ittifakların netleşmesinden ve erken seçim kararının alınmasından sonraki tarihte yapılmış anket sonuçlarından derlenen veriler kullanılmıştır.¹

✓ Çalışmanın ikinci kısmı ise seçim bölgeleri için kazanılacak son Milletvekili (MV) için ittifaklar/partiler arasında yaşanan rekabeti yansıtmaktadır. Bu aşamada her parti / ittifak için her seçim bölgesinde d'Hondt sisteminin uygulanışında çıkarılan son milletvekilindeki oy oranları farkı hesaplanmış; bu farkın bölgedeki seçmen sayısına oranı en düşük olan (yani görece en düşük olan) seçim bölgeleri, "en yüksek rekabetin" yaşanacağı seçim bölgeleri olarak nitelendirilmiştir. Bu farklar ve bu farkların hangi ittifak veya partiler arasında olduğu EK'te listelenmiş, ayrıca metin içinde haritalandırılarak görsel olarak da sunulmuştur. Bu rekabetin yüksek olduğu seçim çevrelerinde son Milletvekilini (MV) kazanan siyasi partinin / ittifakın değişme olasılığı -diğer seçim bölgelerine göre- daha yüksektir.

¹ Yapılan analizlerde TEPAV tarafından sağlanan, farklı kamuoyu araştırma şirketlerinden derlenen Mayıs 2018 içerisindeki "Bu Pazar seçim olsa hangi partiye oy verirdiniz?" anket sorusunun cevabı olarak elde edilmiş oy oranlarının ortalamaları esas alınmıştır.

Bu çalışmada analiz edilen senaryolarda; Cumhurbaşkanlığı (AK Parti + MHP), Millet İttifakı (CHP + İYİ + SP ve DP) ve HDP ve Diğer oyları olarak ayrılmıştır.

Bu çalışmada yapılan nesnel analizler ile kamuoyuna ve tüm taraflara, milletvekilliği genel seçimine yaklaştığımız şu günlerde, olası meclis aritmetiğine ve yaşanan / yaşanacak rekabete ilişkin farklı bir açıdan bir değerlendirme yapma imkânı sunulmaya çalışılmıştır.

I. KISIM: 24 Haziran Seçimleri için Oy Senaryoları ve Meclis Aritmetiği Simülasyonları

2015 Kasım milletvekili seçimlerindeki bölgesel oy dağılımlarının temel alındığı dört senaryonun simülasyonları yapılmıştır.²

Senaryolar (Oy Dağılımları)

Eldeki anketlerden hareketle oluşturulan senaryolar şöyledir:

Senaryo 1: Cumhur İttifakı'nın görece en yüksek oy aldığı görülen anket ortalamalarından

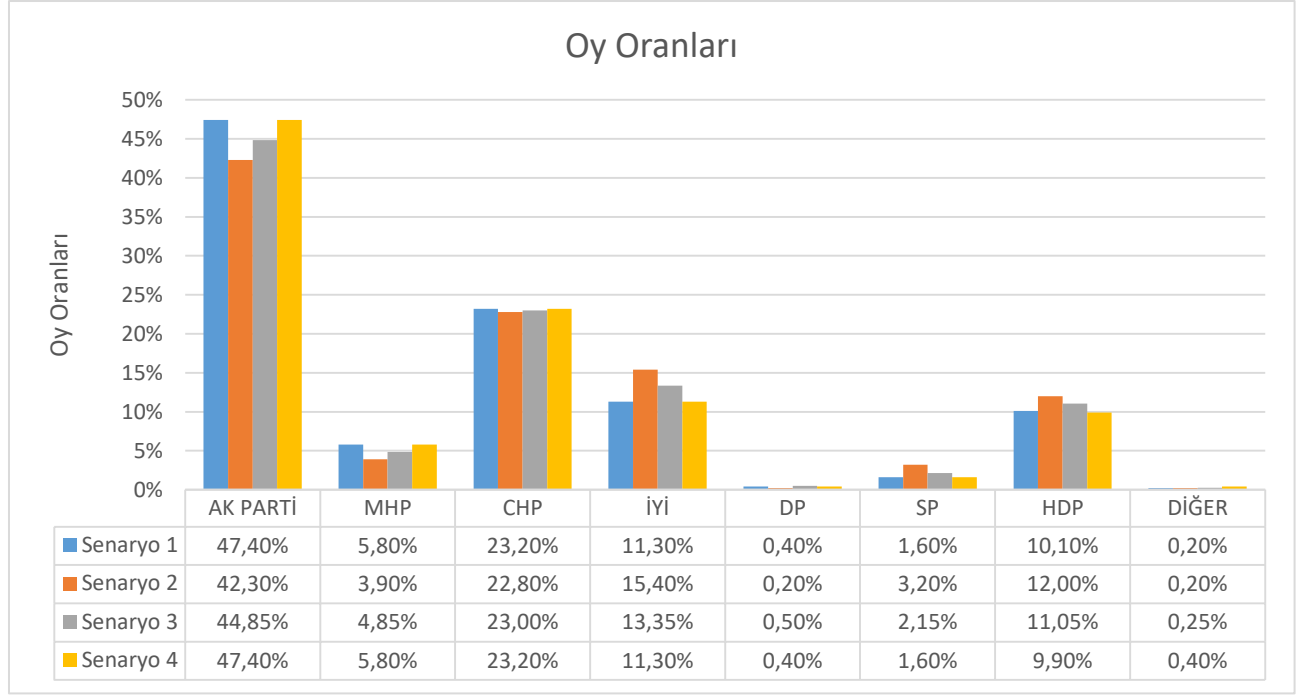
Senaryo 2: Cumhur İttifakı'nın görece en düşük oy aldığı görülen anket ortalamalarından

Senaryo 3: 1. ve 2. senaryolardaki oy oranlarının ortalamasından oluşmaktadır.

Senaryo 4: Bir farkla 1. Senaryonun aynısıdır. Buradaki tek fark HDP'nin baraj altı kalmasıdır. 4. Senaryoda, HDP'nin 1. senaryodaki % 10,1 olan oy oranından binde iki düşmesi halinde oluşacak % 9,9 oy oranıyla çok az farkla da olsa % 10 barajına takıldığı varsayılmıştır. (Binde 2'lik fark Cumhur ya da Millet İttifakı'ndan birine değil - Senaryo 1 ile karşılaştırmanın daha net yapılabilmesi açısından- Diğer parti oylarına eklenmiştir.)

Senaryolarda kullanılan oy oranları aşağıdaki grafikte gösterilmektedir:

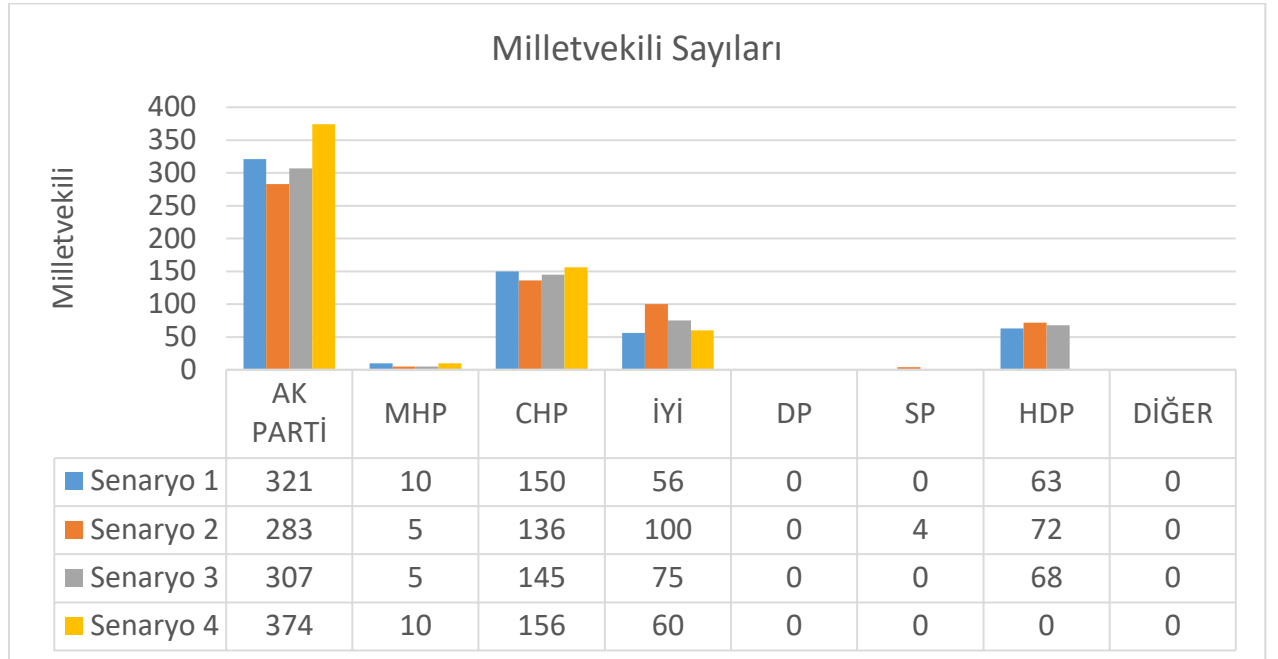
² Anket sonuçlarından elde edilen oy oranları seçim bölgelerine 1 Kasım 2015 seçim sonuçlarına göre dağıtılmıştır. O tarihte var olmayan İYİ Parti dağılımı, bu partiye oy geçişi sağladığı düşünülen partilerin dağılımlarının ağırlıklı ortalamasından oluşmaktadır.

Grafik 1. Senaryolarda Partilerin Oy Oranları

Simülasyon Sonuçları (Milletvekili Dağılımları)

Yapılan simülasyondan elde edilen sonuçlar (MV dağılımları) aşağıdaki grafikte sunulmaktadır.

Grafik 2. Senaryolarda Partilerin Elde Ettiği Milletvekili Sayıları (Meclis Aritmetiği)

Grafik 2’de özetlenen sonuçlardan aşağıdaki çıkarımları yapabiliriz:

- ✓ HDP'nin baraj üzerinde yer aldığı ilk üç senaryoda, AK Parti'nin 283-321 MV bandında, yani Meclis'te salt çoğunluk nisabının (301) 18 altında veya 20 üzerinde olmak üzere, çoğunluk nisabı olan 301 MV civarında olduğu görülmektedir.
- ✓ HDP'nin baraj altında kalması durumunun ise sonuçları en fazla etkileyecek faktör olduğu açıkça görülmektedir. Bu durumda, yani Senaryo 4'te, HDP hariç diğer tüm İttifak partilerinin aynı oya ulaştığının varsayıldığı Senaryo 1'e göre, HDP sandalyelerinin çoğunluğu (63 MV'den 53'ü) AK Partiye geçmektedir. Diğer geçişler 6 ve 4 MV olmak üzere CHP ve İYİ Parti'ye doğru olmaktadır. Bu durumun temel nedeni HDP'nin yüksek oy aldığı bölgelerde en yakın rakibinin AK Parti olmasıdır. Bunun yanı sıra, yeni ittifaklı sistemde d'Hondt'un iki aşamalı etkisinin de bunda payı vardır.³ AK Parti, Senaryo 4'te Anayasayı referanduma gitmeden tek başına değiştirebilme nisabı olan 400 MV'ne (2/3) ulaşamasa da, Anayasa değişikliğini referanduma götürme nisabı olan 3/5 oranını 374 Milletvekili ile aşmaktadır.
- ✓ Senaryo 2'de Saadet Partisi'nin (SP) Meclis'e 4 MV ile girmesi ve İYİ Parti'nin varlığı ile uzun zaman sonra Meclis'te temsil edilen parti sayısı 4'ten 6'ya çıkmaktadır. Diğer üç senaryoda SP ve tüm senaryolarda Demokrat Parti (DP), ittifakların içine dâhil olmakla seçim barajına takılması dahi d'Hondt sandalye dağıtım yöntemi nedeniyle -büyük (küçük) partilere sağladığı avantaj (dezavantaj) nedeniyle- MV çıkaramamaktadırlar. Diğer taraftan, DP'nin, destek verdiği ittifak listesinden ve BBP'nin ittifaklara dâhil olmasa da örneğin AK Parti listesinden Meclis'e girmesi TBMM'deki parti sayısının 6'dan daha da yüksek olması sonucunu doğurabilir ve bu da Meclis'te temsil edilen partiler bağlamında "temsilde adalet"i önemli ölçüde artırabilir.

II. KISIM: Seçim Çevrelerinde Son Milletvekilliklerini Kazanmada Bölgesel Rekabet Haritası

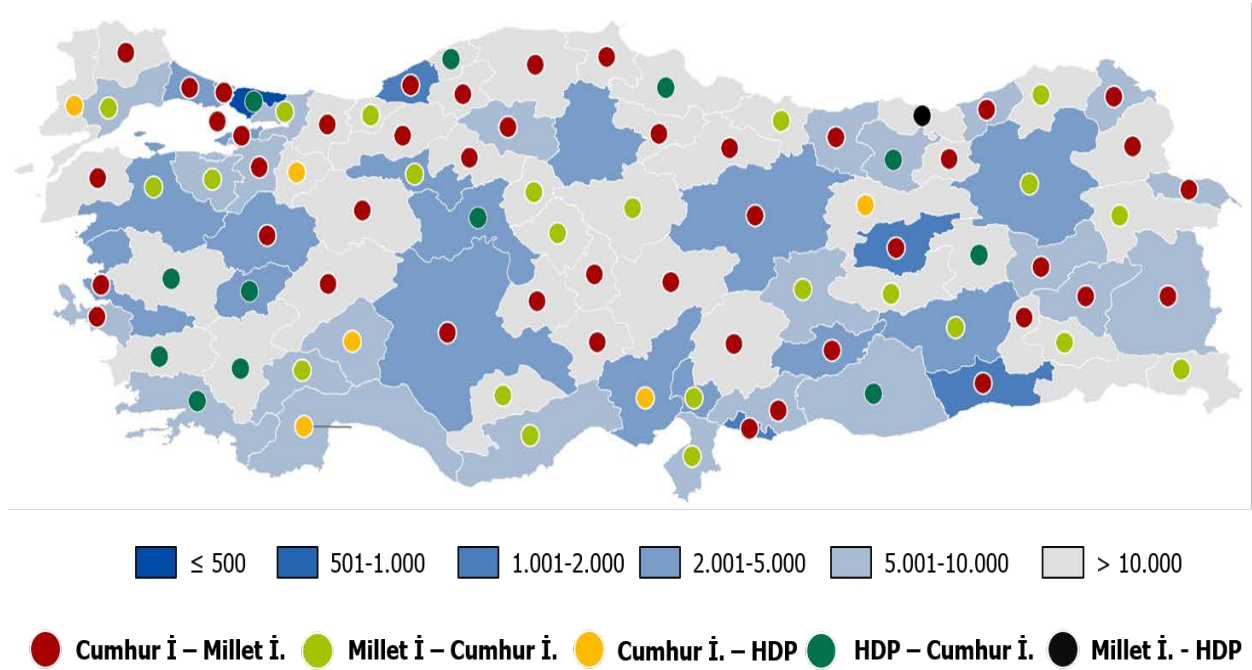
Çalışmanın ikinci kısmında, yukarıdaki senaryolardan ortalama oy oranlarını yansıtan Senaryo 3 esas alınarak yapılan d'Hondt hesaplarının son milletvekilliklerinin ittifaklara ve partilere dağıtım aşamasındaki her seçim bölgesi için en yakın oy oranına sahip iki parti ya da ittifakın oy farkları belirlenmiştir. Bu fark sayısal ve bölgedeki toplam oy sayısına göre oransal olarak küçüldükçe kazanılacak son milletvekili için ittifaklar/partiler arasında yaşanan rekabetin o kadar büyük olacağı söylenebilir. O halde böyle bir hesaplamayla "en yüksek rekabetin" yaşanacağı seçim bölgeleri belirlenebilir.

³ Bu sistemde d'Hondt sandalye dağıtım yöntemi, hem tüm ittifaklar ve ittifak dışı partilere oy oranlarına göre dağıtımın yapılacağı ilk aşamada, hem de ittifakların bu aşamada kazandıkları milletvekilliklerinin ittifak içerisindeki partilere dağıtılacağı ikinci aşamada uygulanacaktır. Bu sistemin nasıl işleyeceğini [1], [2] ve [3] no.lu çalışmalarımızda açıklamış; d'Hondt yönteminin sandalye dağıtımında büyük partiye avantaj sağlayan bir yöntem olduğu da bilindiğinden, hem ittifaklara sandalye dağıtımında en büyük ittifaka, hem de ittifak içindeki büyük partiye avantaj sağlayacağını vurgulamıştık. d'Hondt sisteminin büyük partinin avantajına sonuç doğurduğunu teorik olarak incelemek için [5] no.lu kaynakçanın 171-172. sayfasına bakılabilir.

Bu düşünceden hareketle, seçime kadar geçecek kısa sürede bu bölgelerde yaşanacak rekabetin izlenmesi için kamuoyuna bir bilgi sunmak amaçlanmıştır. Zira bu anlamda rekabetin yüksek olduğu seçim çevrelerinde son milletvekilini kazanan siyasi partinin / ittifakın değişme olasılığı görece diğer bölgelere göre yüksek olduğundan, ilgili partiler seçim kampanyalarını veya siyasi vaatlerini bu bölgelere, en yakın rakiplerini de bilerek yoğunlaştırabilirler.

Bu amaçla, her seçim bölgesinde son milletvekilini en yüksek kalan oyu olduğu için kazanan parti ile en yakın takipçisi arasındaki farklar küçükten büyüğe sıralanarak listelenmiş, ayrıca haritalandırılarak görsel olarak da sunulmuştur.

Aşağıda bu farklar ilk olarak direkt oy sayısı olarak (Şekil 1); ikinci olarak da bahsi geçen bu farkın ilgili seçim çevresindeki toplam oya (Cumhur, Millet ittifakları ve HDP oy toplamı) bölünerek elde edilen oran olarak (Şekil 2a ve Şekil 2b) sunulmuştur. Bu oran bize son MV için ihtiyaç duyulan oy sayısının toplam oy sayısı içindeki payını göstermektedir. Dolayısıyla, Şekil 1 her seçim bölgesinde son MV'nin sonraki partiye geçmesine sebep olacak fark oy sayısı olarak ifade edilirken, Şekil 2'de bu sayı, seçim bölgesi açısından büyüklüğünü anlamamıza imkan vermek amacıyla, toplam oya oranı gösterilerek sunulmuştur. Ayrıca tüm liste detaylarıyla EK'te yer almaktadır.

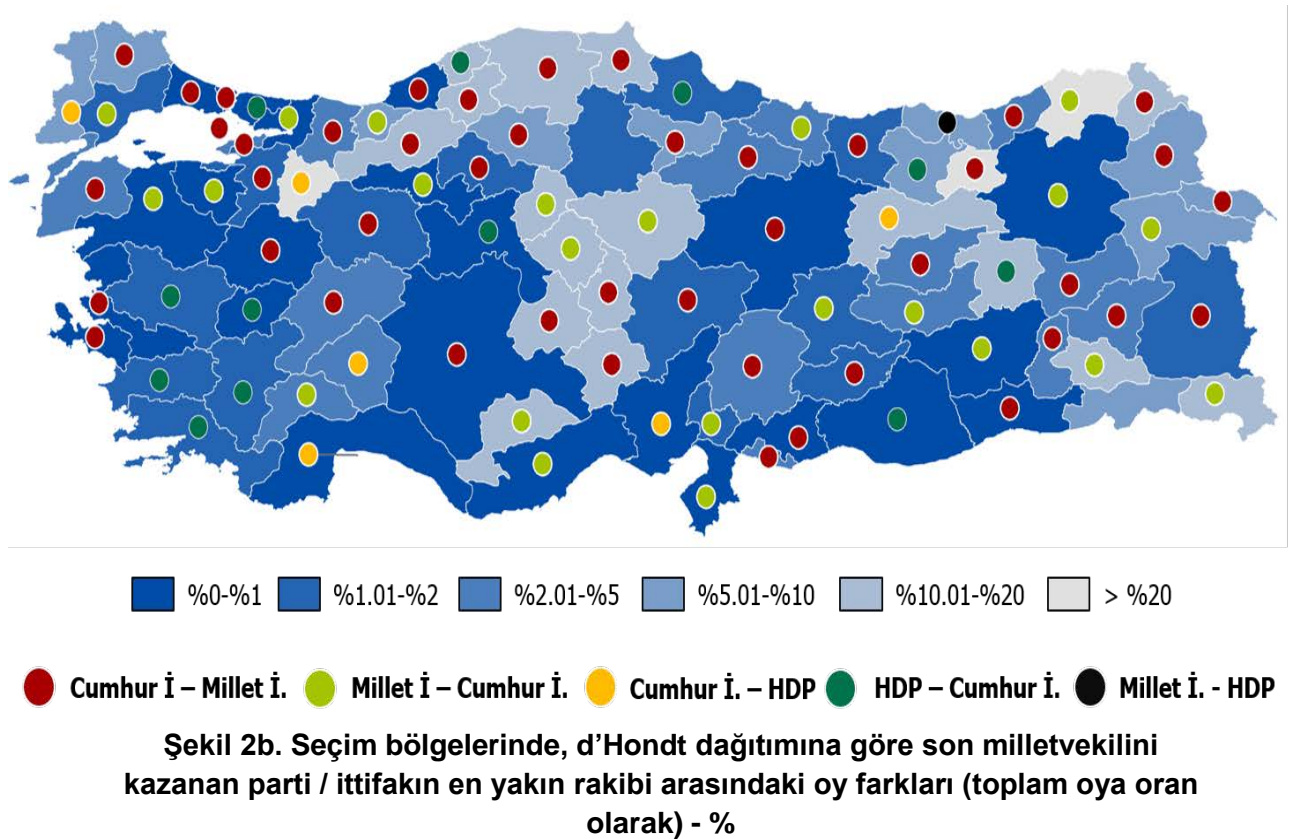
Şekil 1. Seçim bölgelerinde, d'Hondt dağıtımına göre son milletvekilini kazanan parti / ittifakın en yakın rakibi ve aralarındaki oy sayıları

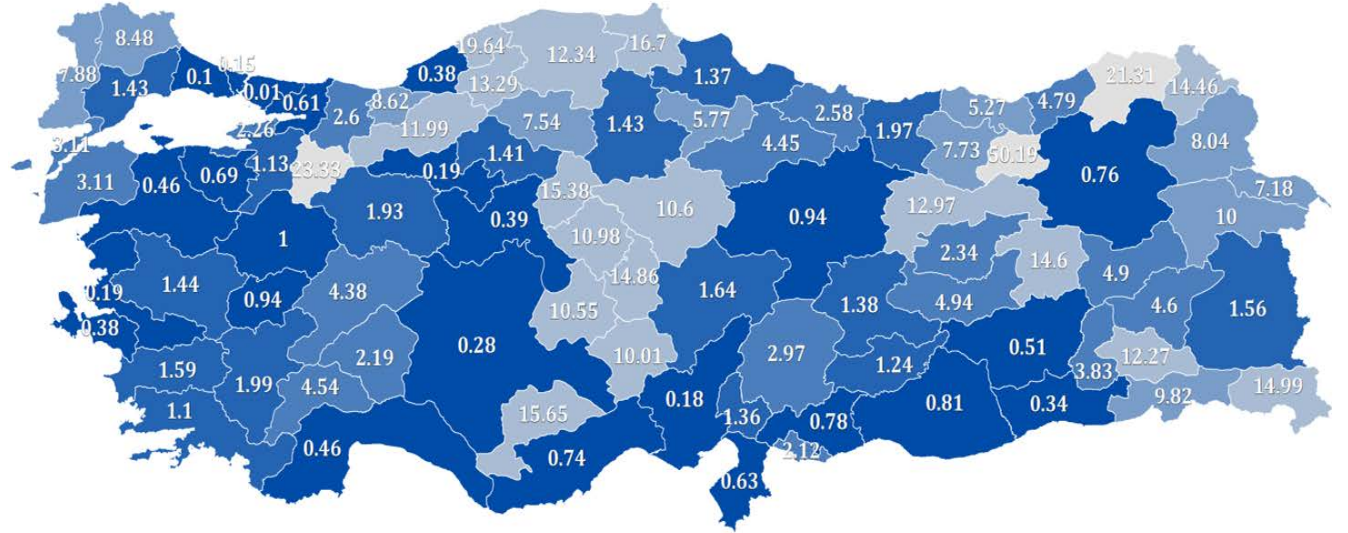
Şekil 1'de örneğin kırmızı noktalar, buldukları seçim bölgesinde dağıtımda son Milletvekilini Cumhuri İttifakı'nın kazandığını ancak en yakın rakibinin Millet İttifakı olduğunu göstermektedir. Açık yeşil noktalı yerlerde ise tam tersi durum söz konusudur. Benzer şekilde turuncu noktalar da buldukları seçim bölgesinde dağıtımda son Milletvekilini Cumhuri İttifakı'nın kazandığını ancak en yakın rakibinin HDP olduğunu göstermektedir. Diğer noktalar da benzer şekilde yorumlanabilir.

Diğer taraftan, seçim bölgeleri koyu (mavi) renkle boyalı ise (veya koyulaştıkça) o bölgede en yakın iki rakip arasındaki oy sayısı farkının en az olduğunu (azaldığını) anlamaktayız.

Örneğin EK'teki listeden de ayrıntısıyla görülebileceği gibi son milletvekilinin dağıtımında en esnek bölge olan İstanbul 1. bölgede son milletvekilini mevcut oylarla (d'Hondt dağıtımında son aşamaya kalan 92.621 oyu ile) Cumhuriyet İttifakı kazanmaktadır. Ancak Millet İttifakı bu aşamaya 92.168 oyla kalmıştır, dolayısıyla Cumhuriyet İttifakı ile arasında 453 oy farkı vardır. Yani Cumhuriyet İttifakı'nın oyu sabit kalmak üzere Millet İttifakı bu bölgede oy sayısını 453+1 artırmış olsa dağıtımda bu son milletvekili Cumhuriyet İttifakı'ndan Millet İttifakı'na geçecektir.

Bu değerlendirmede yalnız oy sayısı farkı bölgeleri karşılaştırmakta yetersiz kalabilir. Zira bölgelerdeki toplam oy sayıları değişken olduğundan, farkları daha iyi yorumlayabilmek için, bu farklar ilgili bölgedeki toplam oy sayısına (Cumhuriyet İttifakı, Millet İttifakı ve HDP toplamına) bölünerek oranlar bulunmuştur. Bu hesaplamayı tüm bölgeler için yaptığımızda Şekil 2a ve onun daha ayrıntılısı olan Şekil 2b ortaya çıkmaktadır.

Şekil 2b. Seçim bölgelerinde, d'Hondt dağıtımına göre son milletvekili için oy farkları, % - Ayrıntılı Gösterim

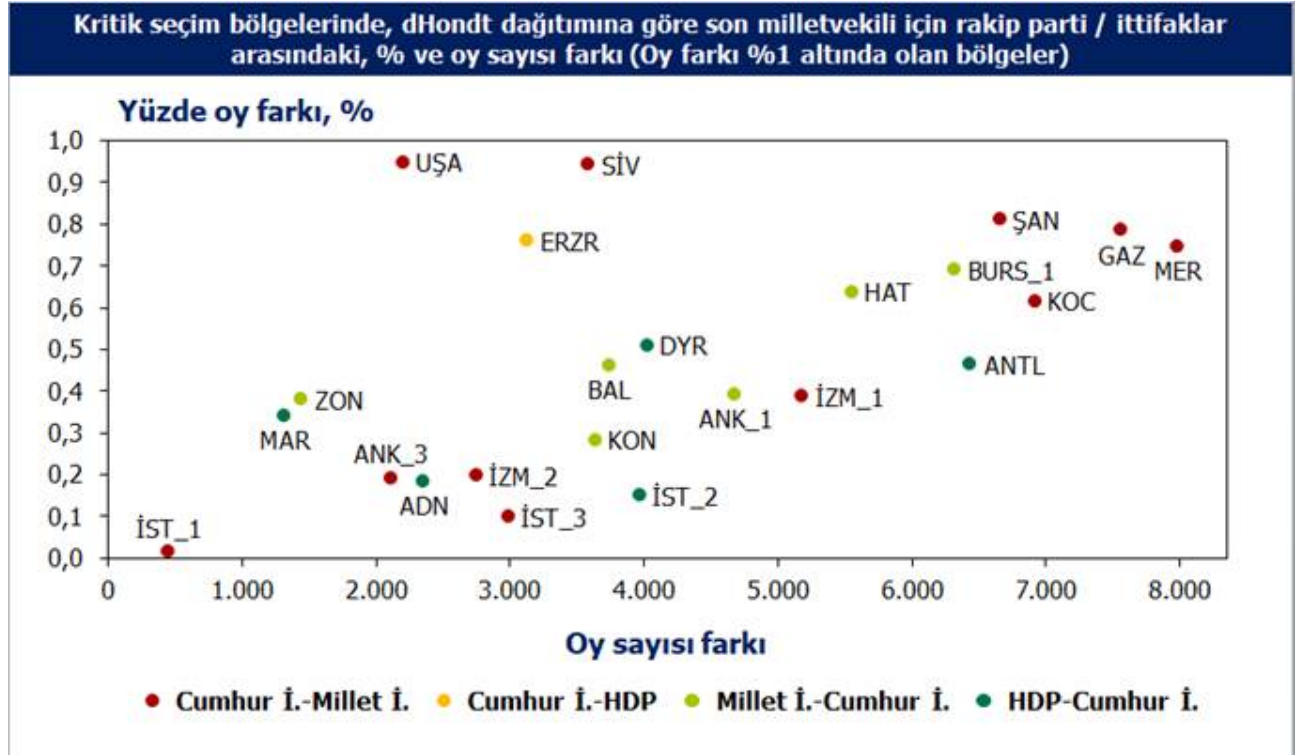
Şekil 2a ve 2b'yi incelediğimizde örneğin, yukarıdaki örnekte ele aldığımız İstanbul 1. Bölgede (Cumhur İttifakı, Millet İttifakı ve HDP'nin) toplam 3.356.357 oyu olduğunu düşünürsek, bu bölgede en yakın rakip olan Cumhur ve Millet ittifakları arasında (Cumhur İttifakı lehine) % 0,01 yani 10 binde 1 gibi bir oy farkı bulunduğunu söyleyebiliriz.

EK'teki liste bu oranların küçükten büyüğe sıralanması ile oluşturulmuştur. Bu anlamda önümüzdeki seçimde oy değişimlerinden en fazla etkilenebilecek olan, oy farkı oranlarının %0 ile %1 arasında olduğu ilk 23 seçim bölgesi sırasıyla;

İstanbul (1 nolu), İstanbul (3 nolu), İstanbul (2 nolu), Adana, Ankara (3 nolu), İzmir (2 nolu), Konya, Mardin, Zonguldak, İzmir (1 nolu), Ankara (1 nolu), Balıkesir, Antalya, Diyarbakır, Kocaeli, Hatay, Bursa (1 nolu), Mersin, Erzurum, Gaziantep, Şanlıurfa, Sivas ve Uşak'tır.

Bu bölgeleri, son MV'nin ittifak ya da parti arasında geçişi görece daha esnek olduğundan, "kritik seçim bölgeleri" olarak da adlandırabiliriz.

Aşağıda Şekil 3'te ise bu kritik bölgeler ve bölgelerdeki rekabet durumu görsel olarak sunulmaktadır.

Şekil 3. Oy farkları, %1'in altında olan bölgeler

Sonuç

24 Haziran 2018 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri çerçevesinde hazırladığımız politika notları serimizin dördüncü olan bu notta iki farklı analiz yapılmış, bu açıdan çalışma iki kısma ayrılmıştır:

Birinci kısımda, yaklaşan Milletvekili Genel Seçimleri güncel oy oranlarıyla simüle edilmiş ve partilerin kazanacağı sandalye sayıları tahmin edilmiştir. Bu çalışmada ittifakların netleşmesinden ve erken seçim kararının alınmasından sonraki tarihte yapılmış anket sonuçlarından derlenen veriler kullanılmıştır.

Bu kısımda HDP'nin baraj altında kalması durumunun sonuçları en fazla etkileyecek faktör olduğu; AK Parti ve/veya Cumhuri İttifakının Mecliste karar alma veya %50 çoğunluk kotasının civarında bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca yapılacak seçimde, uzun zaman sonra, İYİ Parti'nin varlığı ve bazı senaryolarda Saadet Partisi'nin veya her durumda SP, BBP, DP milletvekillerinin bağlı buldukları ittifak listelerinden Meclise girebilmesi olanağı bulunduğundan temsil edilen parti sayısının artacağı bir diğer tespittir. Bu tespit temsilde adalet açısından önemlidir.

Çalışmanın ikinci kısmı ise seçim bölgeleri için kazanılacak son Milletvekili için ittifaklar/partiler arasında yaşanan rekabeti yansıtmaktadır. Bu aşamada her parti / ittifak için her seçim bölgesinde d'Hondt sisteminin uygulanışında çıkarılan son milletvekilindeki oy oranları farkı hesaplanmış; bu farkın bölgedeki seçmen sayısına oranı en düşük olan yani

görece en düşük olduğu seçim bölgeleri, “en yüksek rekabetin” yaşanacağı seçim bölgeleri olarak nitelendirilmiştir. Bu rekabetin yüksek olduğu seçim çevrelerinde son Milletvekilini kazanan siyasi partinin / ittifakın değişme olasılığı -diğer seçim bölgelerine göre- daha yüksektir.

Örneğin İstanbul 1. bölgede 453 oy sayısı ile son milletvekilini kazanan parti / ittifak değişebilecektir. Bu sayı ilgili bölgede ilk üç partinin oy toplamının yaklaşık 10 binde 1'ine karşılık gelmektedir. Bu farklar ve hangi ittifak veya partiler arasında olduğu metin içinde listelenmiş, ayrıca haritalandırılarak, seçime kadar geçecek kısa sürede bu bölgelerde yaşanacak rekabetin izlenmesi için kamuoyuna bir bilgi sunmak amaçlanmıştır.

Bu anlamda rekabetin yüksek olduğu seçim çevrelerinde son milletvekilini kazanan siyasi partinin / ittifakın değişme olasılığı görece diğer bölgelere göre yüksek olduğundan, ilgili partiler seçim kampanyalarını veya siyasi vaatlerini bu bölgelere, en yakın rakiplerini de bilerek yoğunlaştırabilirler.

EK: d'Hondt dağıtımında Son Milletvekili Rekabetinde Kritik Seçim Bölgeleri ve Rakip Parti / İttifaklar (Farkların Oranı Sıralı Liste)

Kritik Bölge Sıralaması (Fark OY ORANI'na göre)	Seçim Bölgesi	Fark PARTİLER	Fark OY SAYISI	Fark OY ORANI (Yüzde)
1	İstanbul (1 nolu)	CUMHUR-MİLLET	453	0,01
2	İstanbul (3 nolu)	CUMHUR-MİLLET	2995	0,10
3	İstanbul (2 nolu)	HDP-CUMHUR	3969	0,15
4	Adana	HDP-CUMHUR	2353	0,18
5	Ankara (3 nolu)	CUMHUR-MİLLET	2112	0,19
6	İzmir (2 nolu)	CUMHUR-MİLLET	2748	0,19
7	Konya	MİLLET-CUMHUR	3637	0,28
8	Mardin	HDP-CUMHUR	1320	0,34
9	Zonguldak	MİLLET-CUMHUR	1454	0,38
10	İzmir (1 nolu)	CUMHUR-MİLLET	5188	0,38
11	Ankara (1 nolu)	MİLLET-CUMHUR	4686	0,39
12	Balıkesir	MİLLET-CUMHUR	3747	0,46
13	Antalya	HDP-CUMHUR	6440	0,46
14	Diyarbakır	HDP-CUMHUR	4029	0,51
15	Kocaeli	CUMHUR-MİLLET	6927	0,61
16	Hatay	MİLLET-CUMHUR	5554	0,63
17	Bursa (1 nolu)	MİLLET-CUMHUR	6334	0,69
18	Mersin	CUMHUR-MİLLET	7995	0,74
19	Erzurum	CUMHUR-HDP	3143	0,76
20	Gaziantep	CUMHUR-MİLLET	7558	0,78
21	Şanlıurfa	CUMHUR-MİLLET	6666	0,81
22	Sivas	CUMHUR-MİLLET	3594	0,94
23	Uşak	CUMHUR-MİLLET	2207	0,94

24 HAZİRAN SEÇİMLERİ İÇİN MECLİS ARİTMETİĞİ SİMÜLASYONLARI VE SEÇİM ÇEVRELERİNDE SON MİLLETVEKİLİNİ KAZANMADA BÖLGESEL REKABET HARİTASI

24	Kütahya	CUMHUR-MİLLET	3833	1,00
25	Muğla	MİLLET-CUMHUR	6536	1,10
26	Bursa (2 nolu)	MİLLET-CUMHUR	9945	1,13
27	Adıyaman	CUMHUR-HDP	4080	1,24
28	Osmaniye	MİLLET-CUMHUR	3950	1,36
29	Samsun	CUMHUR-MİLLET	11053	1,37
30	Malatya	MİLLET-CUMHUR	6437	1,38
31	Ankara (2 nolu)	CUMHUR-MİLLET	14154	1,41
32	Çorum	CUMHUR-MİLLET	4952	1,43
33	Tekirdağ	CUMHUR-MİLLET	8597	1,43
34	Manisa	MİLLET-CUMHUR	13254	1,44
35	Van	HDP-CUMHUR	7614	1,56
36	Aydın	MİLLET-CUMHUR	10883	1,59
37	Kayseri	CUMHUR-MİLLET	13600	1,64
38	Eskişehir	MİLLET-CUMHUR	10695	1,93
39	Giresun	CUMHUR-MİLLET	5404	1,97
40	Denizli	CUMHUR-MİLLET	12977	1,99
41	Kilis	CUMHUR-MİLLET	1456	2,12
42	Isparta	MİLLET-CUMHUR	5879	2,19
43	Yalova	CUMHUR-MİLLET	3250	2,26
44	Tunceli	MİLLET-HDP	1200	2,34
45	Ordu	CUMHUR-MİLLET	11603	2,58
46	Sakarya	CUMHUR-MİLLET	15745	2,60
47	Kahramanmaraş	CUMHUR-MİLLET	18336	2,97
48	Çanakkale	CUMHUR-MİLLET	10901	3,11

24 HAZİRAN SEÇİMLERİ İÇİN MECLİS ARİTMETİĞİ SİMÜLASYONLARI VE SEÇİM ÇEVRELERİNDE SON MİLLETVEKİLİNİ KAZANMADA BÖLGESEL REKABET HARİTASI

49	Batman	HDP-CUMHUR	10220	3,83
50	Afyonkarahisar	CUMHUR-MİLLET	19472	4,38
51	Tokat	MİLLET-CUMHUR	16271	4,45
52	Burdur	CUMHUR-MİLLET	7813	4,54
53	Bitlis	HDP-CUMHUR	7041	4,60
54	Rize	MİLLET-CUMHUR	9914	4,79
55	Muş	HDP-CUMHUR	9170	4,90
56	Elazığ	CUMHUR-HDP	16655	4,94
57	Trabzon	CUMHUR-MİLLET	25554	5,27
58	Amasya	CUMHUR-MİLLET	12584	5,77
59	İğdır	CUMHUR-HDP	6854	7,18
60	Çankırı	CUMHUR-MİLLET	8492	7,54
61	Gümüşhane	CUMHUR-MİLLET	5858	7,73
62	Edirne	MİLLET-CUMHUR	21175	7,88
63	Kars	MİLLET-CUMHUR	11632	8,04
64	Kırklareli	CUMHUR-MİLLET	20233	8,48
65	Düzce	MİLLET-CUMHUR	19976	8,62
66	Şırnak	HDP-CUMHUR	21599	9,82
67	Ağrı	HDP-CUMHUR	21924	10,00
68	Niğde	CUMHUR-MİLLET	19885	10,01
69	Aksaray	CUMHUR-MİLLET	22901	10,55
70	Yozgat	CUMHUR-MİLLET	23385	10,60
71	Kırşehir	MİLLET-CUMHUR	15069	10,98
72	Bolu	CUMHUR-MİLLET	23041	11,99
73	Siirt	HDP-CUMHUR	17650	12,27
74	Kastamonu	CUMHUR-MİLLET	29103	12,34
75	Erzincan	MİLLET-CUMHUR	17565	12,97

76	Karabük	CUMHUR-MİLLET	19615	13,29
77	Ardahan	CUMHUR-HDP	8091	14,46
78	Bingöl	CUMHUR-HDP	19340	14,60
79	Nevşehir	CUMHUR-MİLLET	26949	14,86
80	Hakkari	HDP-CUMHUR	21001	14,99
81	Kırıkkale	CUMHUR-MİLLET	25950	15,38
82	Karaman	CUMHUR-MİLLET	23438	15,65
83	Sinop	MİLLET-CUMHUR	21841	16,70
84	Bartın	MİLLET-CUMHUR	24188	19,64
85	Artvin	CUMHUR-MİLLET	23313	21,31
86	Bilecik	CUMHUR-MİLLET	31731	23,33
87	Bayburt	CUMHUR-MİLLET	22995	50,19

KAYNAKÇA

[1] Çınar, Y. & Göksel T. "İttifaklı d'Hondt Sistemine Göre Seçim Simülasyonları", TEPAV Politika Notu, 3 Mart 2018.

[http://www.tepav.org.tr/upload/files/1520064504-6.21 Subat 2018 de Teklif Edilen İttifaklı d Hondt Sistemine gore Secim Simulasyonlari.pdf](http://www.tepav.org.tr/upload/files/1520064504-6.21%20Subat%202018%20de%20Teklif%20Edilen%20İttifaklı%20d%20Hondt%20Sistemine%20gore%20Secim%20Simulasyonlari.pdf)

[2] Çınar, Y. & Göksel T. "Güncel Oy Oranlarına Göre İttifak Senaryoları: İttifaklar İttifakları mı Zorluyor?", TEPAV Politika Notu, 9 Nisan 2018.

[http://www.tepav.org.tr/upload/files/1524748674-6.Guncel Oy Oranlarına Gore İttifak Senaryolari İttifaklar İttifakları mı Zorluyor.pdf](http://www.tepav.org.tr/upload/files/1524748674-6.Guncel%20Oy%20Oranlarina%20Gore%20İttifak%20Senaryolari%20İttifaklar%20İttifaklari%20mi%20Zorluyor.pdf)

[3] Çınar, Y. & Göksel T. "Seçim İttifakları ile TBMM de 4 Değil 6 Parti Olacak", TEPAV Politika Notu, 9 Mayıs 2018.

[http://www.tepav.org.tr/upload/files/1525247069-6.Secim İttifakları ile TBMM de 4 Değil 6 Parti Olacak.pdf](http://www.tepav.org.tr/upload/files/1525247069-6.Secim%20İttifaklari%20ile%20TBMM%20de%204%20Degil%206%20Parti%20Olacak.pdf)

[4] Göksel, T. & Çınar Y., "Mevcut Seçim Sisteminin İyileştirilmesine Yönelik Sayısal Analizler ve Politika Önerileri", TEPAV Yayını, No: 58, 2011.

[http://www.tepav.org.tr/upload/files/1319107851-7.Mevcut Secim Sisteminin İyileştirilmesine Yönelik Sayısal Analizler ve Politika Önerileri.pdf](http://www.tepav.org.tr/upload/files/1319107851-7.Mevcut%20Secim%20Sisteminin%20İyilestirilmesine%20Yonelik%20Sayisal%20Analizler%20ve%20Politika%20Onerileri.pdf)

[5] Lijphart, A. “Degrees of proportionality of proportional representation formulas”. In: Grofman, B., Lijphart, A. (Eds.), Electoral Laws and Their Political Consequences, 1986, pp. 170–179.